

POLGÁRI RÉSZVÉTELI PLATFORM:

ENERGIAHAT ÉKONYSÁG

Konzultációs zárójelentés – 2024. június

*Az elemzést és a jelentést a Make.org készítette.
A platformot és a moderálást az Open Source Politics valósította meg.*

**MAKE.
ORG**

**Open
Source
Politics**

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló.....	3. oldal
1. Bevezetés.....	4. oldal
2. Módszertan.....	5. oldal
3. Áttekintés.....	6. oldal
4. Részletes elemzés.....	8. oldal
Tudatosság.....	8. oldal
Épületek energetikai felújítása.....	11. oldal
Közlekedés és aktív mobilitás.....	13. oldal
Megújuló energia.....	15. oldal
Támogatások és szubvenciók.....	17. oldal
Zöld energia termelése és tárolása.....	19. oldal
Szolidaritás.....	19. oldal
Fűtés.....	20. oldal
Világítás.....	21. oldal
Környezetbarát és a környezetet tiszteletben tartó terek.....	22. oldal
5. Következtetések.....	24. oldal

ÖSSZEFOGLALÓ

Annak érdekében, hogy a polgárok nagyobb szerepet vállaljanak az európai kérdésekben, az Európai Bizottság a polgári részvételi platform keretében elindított egy témát, amely az energiahatékonyságra összpontosít. Ez az Unió valamennyi hivatalos nyelvén elérhető platform lehetővé tette, hogy 2024. február 15. és 2024. május 31. között online eszmecserére kerüljön sor, amellyel párhuzamosan egy polgári vitacsoport is megalakult.

A jelentés felvázolja az online eszmecsere főbb megállapításait, amelyek 10 dimenziót és 25 témakört ölelnek fel. A releváns eredmények közé tartozik a tudatosságnövelés, az épületek energetikai felújításához kapcsolódó eljárások egyszerűsítése, a fenntartható közlekedés előmozdítása, valamint a megújuló energiaforrások támogatásának növelése. A polgárok az energiahatékonyság fokozása szempontjából kiemelték a kollektív fellépést, az oktatási kezdeményezéseket és az egyszerűsített bürokratikus folyamatokat.

1. BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság a polgárok nagyobb mértékű, európai szintű szerepvállalásának lehetővé tétele érdekében a szerepvállalás új módjait tette elérhetővé az uniós polgárok számára. Polgári részvételi platformot indított az **energiahatékonyság témájában**, hogy online eszmecsere legyen folytatható a kérdésről. A 2024. február 15. és 2024. május 31. között tartott eszmecsere a résztvevők az EU valamennyi hivatalos nyelvén részt vehettek. A digitális eszmecserekkal párhuzamosan egy **polgári vitacsoport** is megalakult, amely szintén az energiahatékonyság kérdéséről tanácskozott. Az online eredményeket a második és a harmadik (záró)ülésen ismertették a csoporttal, hogy összekapcsolják az online és az offline részvételi módokat.

Ahogy alább felvázoljuk, az energiahatékonyság kérdéséről folytatott polgári eszmecsereknek szentelt konzultációs platform keretében **273 polgári hozzájárulás** gyűlt össze. Ezeket **140 észrevétel** és **230 támogató szavazat** egészítette ki. Ennek a digitális részvételi térnek köszönhetően közel **300 polgár** tudott hozzájárulni a teljes eljáráshoz, és ezáltal közvetlenül tartalmasabbá tudta tenni az európai döntéshozatali folyamatot.

Ez a jelentés az összes hozzájárulás végső elemzését tartalmazza. A hozzájárulásokat **dimenziók** szerint gyűjtöttük össze és elemeztük a leggyakrabban felmerülő **polgári témakörök** szerint.

Általánosságban elmondható, hogy a konzultáció tanúsága szerint a viták túlnyomórészt **5 fő dimenzió** köré szerveződtek, és a hozzájárulások nagyjából egyenlően oszlottak el a dimenziók között. Idetartoznak a következők: 1. tudatosságnövelés (a polgárok és az intézmények körében), 2. az épületek energetikai felújítása, 3. fenntartható és új mobilitási formák, 4. megújuló energia, valamint 5. támogatás és szubvenciók biztosítása a felelősségteljesebb fogyasztás előmozdítása érdekében.

Ez a jelentés először felvázolja az elemzési módszertant, majd áttekintést nyújt a platformhoz kapcsolódó fejleményekről. Az áttekintés részvételi számokra és a tartalom általános felvázolására bontható. A jelentés ezt követően részletesen elemzi a dimenziókat az egyes polgárok által felvetett témakörök ismertetésével, beleértve néhány szemléltetési célú idézetet a polgári részvételi platformról. Végezetül az utolsó fejezet összefoglalja a tartalmat, és röviden értekezik arról.

2. MÓDSZERTAN

Az energiahatékonyság témáját feldolgozó polgári részvételi platform keretében zajló eszmecsere tartalmának meghatározásához háromlépcsős módszertant alkalmaztunk. Ez biztosítja a polgárok különböző témakörökhöz kapcsolódó hozzájárulásainak pontos vizsgálatát. Emellett lehetővé teszi az ötletek észszerű klaszterezését és csoportosítását az eszmecsere fő irányvonalainak meghatározásához, ezzel pedig megteremthető a megfelelő egyensúly a hasonló hozzájárulások csoportosítása és a nagy fokú részletesség között.

1. LÉPÉS: A hozzájárulások és az észrevételek MENNYISÉGI MEGHATÁROZÁSA: a vita elsődleges dimenzióinak azonosítása. Ennek érdekében az elemzést végző csoport témaalapú megközelítést alkalmazott: minden hozzájárulást címkével látott el a megfelelő témakör szerint. Ez lehetővé tette a polgárok által felvetett ötletek rangsorolását.

2. LÉPÉS: A dimenziókon belüli HOZZÁJÁRULÁSOK ELEMZÉSE: manuálisan végzett minőségi meghatározás. Ez a lépés olyan tematikus csoportosítást foglalt magában, amely az adott dimenzión belüli előfordulásuk alapján „polgári témakörök” kialakítását eredményezte.

3. LÉPÉS: Az ÉSZREVÉTELEK ÉS A TÁMOGATÓ SZAVAZATOK figyelembevétele: minden egyes hozzájárulásra és észrevételre vonatkozóan elemzés készült (ha megfelelőnek ítélték őket), kiemelve néhány, a téma szemléltetése szempontjából releváns hozzájárulást.

SZÓJEGYZÉK

- A **hozzájárulás** egyetlen felvetés, amelyet egy résztvevő osztott meg a platformon.
- Az **észrevételek** a résztvevőknek az eredeti hozzájárulásra adott írásbeli reakciói. Az észrevételek megnyitják az utat a vita előtt a kezdeti téma alapján, és lehetővé teszik, hogy a résztvevők kommunikáljanak egymással.
- A **támogató szavazatok** azoknak a résztvevőknek a szavazatai, akik támogatásukat fejezik ki egy adott hozzájárulással kapcsolatban. Egyes hozzájárulások nem kaptak támogató szavazatot.
- A **dimenziók** olyan kiemelt területek, amelyek számos hozzájárulásban megjelenő gondolatokat fognak össze.
- A **polgári témakörök** egy adott dimenzió alkategóriái, amelyek egy vagy több hozzájárulásból állnak.

3. ÁTTEKINTÉS

SZÁMOK

Globális részvétel, 2024. február 15-től 2024. május 31-ig

- **17 612** oldalmegtekintés
- **264** résztvevő
- **273** hozzájárulás
- **140** észrevétel
- **230** támogató szavazat

Az időközi jelentés (2024. április 9-i) szerkesztett változatának kiadása óta a platformon jelentősen magasabb volt a részvételi arány, **184 új hozzájárulással és 22 új észrevétellel**. Az elemzés is új meglátásokkal egészült ki: AZ elemzést végző csoport azonosított, és 3 kapcsolódó polgári témakör alapján kielemezett egy új dimenziót, nevezetesen a *Megújuló energiát*, míg a *Tudatosság* és a *Közlekedés és mobilitás* dimenziója egy-egy új polgári témakörrel gazdagodott. **A platform összesen 1 új dimenzióval és 5 új polgári témakörrel bővült.**

RÖVID ÁTTEKINTÉS VALAMENNYI DIMENZIÓRÓL ÉS POLGÁRI TÉMAKÖRRŐL

Az alábbi táblázat egyetlen nézetben ismerteti az összes azonosított dimenziót és polgári témakört. A következő fejezet (4. *részletes elemzés*) minden témakört részletesebben tárgyal.

A táblázat az egyes dimenziókhoz tartozó hozzájárulások teljes számát (Σ) is tartalmazza. A dimenziónkénti hozzájárulások teljes száma (382) meghaladja a hozzájárulások teljes számát (273), mivel az egyéni hozzájárulások tartalma egyszerre több dimenzióra is kiterjedhet.

DIMENZIÓK	Σ	POLGÁRI TÉMAKÖRÖK
1. TUDATOSSÁG	69	1.1. Tudatosságnövelés a felelősségteljesebb fogyasztás érdekében
		1.2. Találkozók és információcserék szervezése valamennyi szinten
		1.3. A polgárok oktatása a lehető legkorábbi életkortól kezdve
		1.4. A polgárok ösztönzése arra, hogy megváltoztassák magatartásukat
		1.5. A polgárok tájékoztatása a rendelkezésükre álló lehetőségekről
		1.6. A polgárok bevonása
2. ÉPÜLETEK ENERGETIKAI FELÚJÍTÁSA	68	2.1. Kollektív fellépés
		2.2. Az eljárások egyszerűsítése
		2.3. A nem energiahatékony épületek elleni küzdelem
3. FORGALOM ÉS MOBILITÁS	61	3.1. A fenntartható közlekedés előmozdítása
		3.2. Az elektromos meghajtású közlekedés támogatása
		3.3. A rendkívül környezetszennyező szállítóeszközök felváltása
4. MEGÚJULÓ ENERGIA	58	4.1. Környezetkímélőbb energiaforrások használata
		4.2. Finanszírozás elkülönítése a megújuló energiaforrások előmozdítására
		4.3. A hulladék újrafelhasználása
5. TÁMOGATÁS ÉS SZUBVENCIÓK	53	5.1. Szubvenciók végrehajtása és szigorú normák érvényesítése
		5.2. Felelősebb fogyasztásra ösztönző adók
		5.3. Tudatosabb energiafogyasztásra ösztönző beruházások
6. TERMELES ÉS TÁROLÁS	28	6.1. A zöld energia felhasználásának és tárolásának javítása
7. SZOLIDARITÁS	19	7.1. Szolidaritás gyakorlása válságreagálásként
8. FŰTÉS	11	8.1. A fűtési rendszerek hatékonyabb használata
		8.2. Távfűtési megoldások alkalmazása
9. VILÁGÍTÁS	10	9.1. A világítási szokások megváltoztatása

10. ZÖLDTERÜLETEK	5	10.1. A tájkép tisztelete
		10.2. Zöld városok

4. RÉSZLETES ELEMZÉS

Az alábbiakban részletesebben megvizsgáljuk a különböző dimenziókat. E célból minden polgári témakört külön elemzünk, és rávilágítunk a hozzájárulások különböző aspektusaira.

1. DIMENZIÓ: TUDATOSSÁG

1.1. polgári témakör: Tudatosságnövelés a felelősségteljesebb fogyasztás érdekében

A téma ELEMZÉSE

A cél olyan tájékoztatás nyújtása, amely lehetővé teszi a polgárok számára, hogy jobban tudatában legyenek saját fogyasztásuknak, és egyúttal elmarasztalja a nem megfelelő fogyasztási módokat. Az elképzelések között szerepel az is, hogy a polgárok napi rendszerességgel sajátítsanak el új szokásokat azáltal, hogy figyelmeztetik őket fogyasztásukra (például olyan modulok elhelyezése az aljzatokon, amelyek jelzik, hogy mennyi energiát használnak). A felvetés szerint ugyanakkor kifogásolni kell a helytelen fogyasztási módokat, hogy ne válhassanak bevett szokássá (fel kell például hívni a figyelmet arra, hogy nem javasolt télen nyitva hagyni a fűtött üzletek ajtaját, felkapcsolva hagyni az üzletek kivilágítását éjszakára, illetve gyorsdivat [fast fashion] márkáktól vásárolni).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Sonja, 6 támogató szavazat

„Fogyasztásmérőket kell beépíteni a foglalatokba/villanykapcsolókba, hogy az energiafogyasztási adatokat továbbítsák egy olyan alkalmazásba, amely ideális esetben közvetlenül meghatározza a fogyasztás költségét – nagyjából úgy, mint az elektromos autóknál.”

Adela, 0 támogató szavazat

„Azt szeretném, hogy nagyobb hangsúly kerüljön a ruházat fenntarthatóságára. Ennek köze van az éghajlathoz, valamint a gyorsdivat világszintű térhódításához is.”

1.2. polgári témakör: Találkozók és eszmecserék szervezése valamennyi szinten

A téma ELEMZÉSE

A platformon megosztott ötletek között szerepel az európai, nemzeti és helyi szintű találkozók, megbeszélések és eszmecserék szervezése az energiahatékonysággal kapcsolatos kérdések megvitatása céljából. Így fel lehetne hívni a figyelmet az ökológiai kérdésekre, a magas energiafogyasztás kockázataira, illetve a lehetséges megoldásokra. E célra ki lehetne aknázni a közösségi médiában rejlő lehetőségeket.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Mikas, 1 támogató szavazat

„Ebben a témában döntő fontosságú az EU egészére kiterjedő eszmecsere, mivel Európában jelenleg háború folyik.”

Isabelle, 1 támogató szavazat

„Ma kezdetét veszi az energiahatékonyságról szóló ülés! Rengeteg információ- és adatcsere, valamint tapasztalatomegosztás zajlik az európai országok, a szakértők és közöttünk, európai polgárok között. Milyen remek lehetőség arra, hogy mindenkinek hassunk a lelkiismeretére és erkölcsi érzékére!”

1.3. polgári témakör: A polgárok oktatása a lehető legkorábbi életkortól kezdve

A téma ELEMZÉSE

A polgárok azt javasolják, hogy az iskolákban tegyenek lépéseket a fiatalabb generációk tudatosságának növelése érdekében, például gyakorlati műhelytalálkozók révén. A fiatalabb nemzedék ezt követően továbbadhatná az energiahatékonyságról szóló üzeneteket (például társasági tevékenységek, iskolai programok, a szülők tájékoztatása révén).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Gerald, 4 támogató szavazat

„Ha a fiatalabb generációk energiahatékonysággal kapcsolatos oktatására helyezzük a hangsúlyt, azzal lefektethetjük egy fenntarthatóbb jövő alapjait. A fiatalabb nemzedékek energiahatékonysággal kapcsolatos oktatásába való beruházás (társasági tevékenységek, iskolai programok, a szülők szerepvállalásának növelése stb. révén) nem csupán lehetőség; egyenesen elengedhetetlen a fenntartható jövő megteremtéséhez.”

Joanna, 0 támogató szavazat

„Az iskolákban nagyobb figyelmet kell fordítani ezekre a témákra olyan gyakorlati projektek révén, amelyek kézzelfogható hatással járnak, és az egész közösséget bevonják.”

1.4. polgári témakör: A polgárok ösztönzése arra, hogy megváltoztassák a magatartásukat**A téma ELEMZÉSE**

Egyes polgárok úgy vélik, hogy az alacsonyabb fogyasztás se nem reális, se nem elégséges, ezért az embereknek meg kell tanulniuk, hogyan fogyaszthatnak másként. A közös cél annak kifejtése és világossá tétele a szélesebb nyilvánosság számára, hogy bizonyos, mélyen gyökerező szokások nem szükségszerűek vagy nélkülözhetetlenek. Ezek a szokások elhagyhatók (például csökkenteni kell a hirdetésre használt kijelzők számát, kevesebb olyan nagyszabású rendezvényt kell szervezni, amely sok embert vonz és rengeteg felszerelést igényel, videokonferenciákkal kell felváltani a szükségtelen üzleti utazásokat, több helyi és szezonális termék fogyasztásával vissza kell fogni az áruszállítást, valamint ösztönözni kell a távmunkát).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése**Laurent, 4 támogató szavazat**

„A kisebb energiafogyasztáshoz nem elegendő a hatékonyság növelése, mert utóbbi nagyobb mértékű fogyasztásra ösztönöz. Ezért kevésbé energiaigényes társadalmi-gazdasági berendezkedésre van szükség, hogy csökkenthessük az elkerülhető utazások számát.”

Emmanuel, 2 támogató szavazat

„Igen egyszerűen csökkenthetjük egy felesleges ágazat energiafelhasználását: elég hozzá eltávolítani az összes, hirdetéshez használt kijelzőt.”

1.5. polgári témakör: A polgárok tájékoztatása a rendelkezésükre álló lehetőségekről

A téma ELEMZÉSE

A polgárok osztották azt az elképzelést, hogy tanulnunk kell egymástól, valamint megoldásokat és támogatást kell biztosítani ahhoz, hogy a környezetet jobban tiszteletben tartó döntéseket tudjunk hozni (például újrafeldolgozás, vagy az otthonaik szigetelése, hogy kevesebb energiát fogyasszanak).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Mirko, 7 támogató szavazat

„Jobban kell törekednünk arra, hogy vonzóbbá, kíváncsabbá és kényelmesebbé tegyük az energiahatékonyság megvalósítását [...] Tájékoztató kampányokat kell lebonyolítani a televízióban és a közösségi médiában, valamint rendezvényeket kell szervezni a témában.”

Maripaze, 1 támogató szavazat

„Ha használt tárgyakat választunk, kevesebb új terméket kell előállítani. Következésképpen csökken a felhasznált természeti erőforrások mennyisége, az ökológiai lábnyom és a gyártás során felhasznált energia.”

1.6. polgári témakör: A polgárok bevonása

A téma ELEMZÉSE

A polgárok osztották azt az elképzelést, hogy alaposabb oktatást kell biztosítani a lakosság számára, valamint lehetséges megoldásokat és támogatást kell biztosítani ahhoz, hogy a környezetet jobban tiszteletben tartó döntéseket tudjunk hozni (például újrafeldolgozás, vagy az otthonaik szigetelése, hogy kevesebb energiát fogyasszanak).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Zsaklin, 0 támogató szavazat

„A cél az, hogy tájékozottabbak legyünk az energiapolitikákról, és arról, hogy mit tehetünk, ha a jelenlegihez fogható energiaügyi válság lép fel. Érdeemes bevonni az energiaválság által közvetlenül érintett személyeket.”

Atanasz, 1 támogató szavazat

„Az EU-nak ösztönöznie kellene a településeket arra, hogy a fiatalokat helyi szinten bevonják a települések mindennapjaiba.”

2. DIMENZIÓ: ÉPÜLETEK ENERGETIKAI FELÚJÍTÁSA

2.1. polgári témakör: Kollektív fellépés

A téma ELEMZÉSE

A polgárok egyetértenek abban, hogy az épületek energetikai felújításához kapcsolódó intézkedések hatékony végrehajtása érdekében együtt kell működniük a kormányzatoknak, a vállalkozásoknak és a magánszemélyeknek. A közigazgatási szerveknek el kell látniuk a polgárokat a felelősségteljesebb és fenntarthatóbb fogyasztáshoz szükséges információkkal. Ugyanakkor arról is megegyezik az álláspontjuk, hogy minden polgárnak feladata fenntartható módon cselekedni, illetve arra ösztönözni a környezetében élőket, hogy változtassanak a szokásaikon (például azáltal, hogy felújítják a házukat, és a szomszédaikat is erre biztatják).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Matej, 5 támogató szavazat

„A kormányzatoknak, a vállalkozásoknak és az egyéneknek együtt kell működniük az intézkedések végrehajtása érdekében.”

Anthony, 7 támogató szavazat

„Az energiahatékonyság részben közösségi és kollektív fellépés kérdése, ezért a hatékonyság és az utólagos átalakítás előmozdítására irányuló lépéseknek együttműködésre kell ösztönözniük a közösségeket csakúgy, mint arra, hogy a polgárok a környékükön másokat is rávegyenek ilyen lépések megtételére.”

2.2. polgári témakör: Az eljárások egyszerűsítése

A téma ELEMZÉSE

A közigazgatási szerveknek gondoskodniuk kell arról, hogy az épületek energetikai felújítása (például a fotovoltaiikus panelek telepítése) kevésbé legyen bürokratikus folyamat, és könnyebben hozzáférhető legyen. Emellett tájékoztatniuk kell a polgárokat az elérhető lehetőségekről, hogy az utóbbiak elindíthassák a szükséges eljárásokat. Ki kell emelniük különösen a „fehér tanúsítvány” nevű konstrukciót. Ez egy olyan ösztönző rendszer, amely arra sarkallja a polgárokat, hogy cselekedjenek, és csökkentsék az energiafogyasztást.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Danielle, 3 támogató szavazat

„Egyszerűsíteni kell és fel kell gyorsítani a fotovoltaiikus rendszerek telepítésére vonatkozó jóváhagyási és engedélyezési eljárást. Ez a szabályozási követelmények egyszerűsítésével és az építési engedélyek kérelmezésével kapcsolatos bürokrácia csökkentésével érhető el.”

Agnieszka, 1 támogató szavazat

„Az uniós intézmények szintjén olyan jogalkotási megoldást kell bevezetni, amely lehetővé teszi a jövedelemalapú támogatással épülő lakások különböző kategóriáinak energiahatékonyságát támogató programok gyors és egyszerűsített elindítását annak érdekében, hogy a helyi hatóságok – prioritásaiktól függetlenül – minden településen bevezethessenek ilyen intézkedéseket.”

2.3. polgári témakör: A nem energiahatékony épületek elleni küzdelem

A téma ELEMZÉSE

A polgárok egyetértettek abban, hogy több energiahatékonyabb épületet kell biztosítani. Emellett az energiát hatékonyabban kell tárolni. Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket – például fel kell újítani a meglévő épületeket (magánlakásokat, nyilvános helyeket) – ahhoz, hogy az épületek kevésbé legyenek energiaigényesek (például újraszigetelés révén), jobban kell szigetelni az új épületeket, hogy kevesebb energiaráfordításra legyen szükség, és több felületet kell felhasználni energiatermelésre (például a parkolók üres tetőit szolárpanelek elhelyezéséhez).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Etienne, 3 támogató szavazat

„Megfelelően ki kell használni a városi térségeket (sok parkolóhely, a középületek tetői stb.). Ezeket a területeket fel lehetne használni az ilyen Autark-épületek energiaellátásához (a párizsi Disneyland ideális modell lehet ehhez).”

Alberto, 1 támogató szavazat

„Látható, hogy az országunkban nemrégiben bevezetett »fehér tanúsítvány« rendszer (amely más országokban, például Franciaországban és Olaszországban már létezik) kulcsfontosságú lesz az energiahatékonyság, a hatékonyság és a fenntartható fejlődés valamennyi ágazatban (ipar, szolgáltatások, lakóépületek építése és közlekedés) történő fellendítéséhez.”

3. DIMENZIÓ: KÖZLEKEDÉS ÉS AKTÍV MOBILITÁS

3.1. polgári témakör: A fenntartható közlekedés előmozdítása

A téma ELEMZÉSE

A polgárok egyetértettek abban, hogy hatékony alternatívák biztosításával környezetbarátabb közlekedési formák használatára kell ösztönözni az embereket: idetartozik a tömegközlekedés árának csökkentése (például az éves tömegközlekedési bérlet díjának csökkentése a nagyvárosokban, vagy a vasúti utazás olcsóbbá tétele a repülőgépes utazásnál), valamint a lakosság ösztönzése arra, hogy gyakrabban használjanak szennyezésmentes közlekedési eszközöket, például kerékpárt (még több kerékpárút kialakítása, különösen a nagyvárosokban).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

João, 3 támogató szavazat

„Fenntarthatóbb közlekedési módokat kell választani, tömegközlekedést (alacsonyabb és költséghatékonyabb árak megállapítása a polgárok számára) vagy elektromos autókat (jutányos visszavételi kampányok) kell használni.”

Marilina, 2 támogató szavazat

„A tömegközlekedésnek lényegesen fontosabb szerephez kell jutnia, mivel hozzájárul az energiaválság mérsékléséhez, csökkenti a forgalmat, és más, világszerte tapasztalható jelentős problémákat is enyhít.”

3.2. polgári témakör: Az elektromos meghajtású közlekedés támogatása

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők egyetértettek abban, hogy fejleszteni kell az elektromos meghajtású közlekedés ágazatát: egyrészt az elektromos meghajtású tömegközlekedés városi bővítésének ösztönzésével a kibocsátás csökkentése érdekében (például a trolibuszok városi alkalmazásának előmozdításával), másrészt a polgárok elektromos autók vásárlására történő buzdításával, az elektromos gépjárműveket gyártó vállalatokba való beruházással, támogatások nyújtásával, valamint az elektromos töltőállomások széles körű elérhetővé tételével.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Jose, 1 támogató szavazat

„Úgy gondolom, hogy a városi tömegközlekedésnek teljesen elektromosnak kell lennie. Ezek az eszközök nem tesznek meg nagy távokat, ezért nem kell amiatt aggódni, hogy hol fogják tudni feltölteni őket.”

Franziska, 0 támogató szavazat

„A töltési infrastruktúrát bővíteni és tökéletesíteni kell ahhoz, hogy a városokban és a kisebb településeken egyaránt előmozdítható legyen az elektromos autók fokozott használata.”

3.3. polgári témakör: A rendkívül környezetszennyező szállítóeszközök felváltása

A téma ELEMZÉSE

A polgárok hangot adtak annak, hogy a környezetbarátabb közlekedési módok használatának előmozdításához hatékonyabb eszközökkel kell megszólítani a szélesebb nyilvánosságot. Ezt a rendkívül környezetszennyező szállítóeszközök megadóztatásával és felváltásával (például a régi, környezetszennyező vonatok elektromos vonatokra cserélésével), valamint olyan konkrét korlátozások bevezetésével lehetne megvalósítani, amelyek eltántorítják az embereket

bizonyos közlekedési eszközök használatától (például a városi térségekben korlátokat lehetne bevezetni a városi terepjárók használatára vonatkozóan).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Juliette, 1 támogató szavazat

„Komoly erőfeszítések történnek az autóhasználat csökkentésére és az elektromos járművek népszerűsítésére. A városok és az országok energialábnomának csökkentése szempontjából azonban nagyobb hatást lehetne elérni azzal, ha a tömegközlekedés gazdaságosabb és alacsonyabb költségű alternatívává válna.”

Victor, 26 támogató szavazat

„A jármű tömege és mérete közvetlenül befolyásolja az üzemanyag-fogyasztását, és hozzájárul a fosszilis tüzelőanyagok megfogyatkozásához, valamint a környezetszennyezéshez. A nagy méretükről ismert városi terepjárókra nemcsak magasabb üzemanyag-fogyasztás jellemző – ami nagyobb hatást gyakorol az éghajlatváltozásra –, hanem a sűrűn lakott városi területeken a forgalmi torlódásokat és a parkolási nehézségeket is súlyosbítja. Azt javaslom, hogy érdemes megfontolni a városi terepjárók nagyobb mértékű megadóztatását, vagy annak megvizsgálását, hogy miként lehetne korlátozni a használatukat a városi térségekben.”

4. DIMENZIÓ: MEGÚJULÓ ENERGIA

4.1. polgári témakör: Környezetkímélőbb energiaforrások használata

A téma ELEMZÉSE

A polgárok számára alapvető fontosságúnak tűnik az energia különböző, környezetet jobban tiszteletben tartó formáinak népszerűsítése. Ez a közterületekre és a magánlakásokra egyaránt érvényes: napenergia (szolárpanelek mielőbbi telepítésével, például a házak tetejére), hidraulikus energia (szén-dioxid-semleges hidraulikus energia előállítására szolgáló erőművek fejlesztésével) és szélenergia (szélturbinák gyártásával és telepítésével) felhasználásával, végül pedig több atomerőmű létesítésével. Végezetül a polgárok egyetértettek abban, hogy létre kell hoznunk egy energia-újraelosztó rendszert, hogy elkerülhető legyen az energiaveszteség, és hogy

továbbra is tiszta energiát vehessenek igénybe azok, akik nem férnek hozzá ilyen energiaforrásokhoz.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Hans-Werner, 0 támogató szavazat

„Az energia jelen van – legfeljebb átalakítható. A napenergia és a nukleáris energia primer energia. A természet és az ember teszi ezeket szekunder energiává. Az atomerőműveket nem szabad lekapcsolni. Gondoskodni kell arról, hogy rendelkezésre álljon ez a biztonságos energiaforrás.”

Ben, 0 támogató szavazat

„Hátat kell fordítanunk a nem megújuló forrásokból előállított energiának, és át kell állnunk a tiszta és zöld energia, például a szél-erőművek és a szolárpanelek használatára. A nukleáris és a szénalapú forrásokból előállított energia nem elég tiszta ahhoz, hogy hosszú távon jó befektetésnek tekintsük.”

4.2. polgári témakör: Finanszírozás elkülönítése a megújuló energiaforrások népszerűsítésére

A téma ELEMZÉSE

A polgárok számára alapvető fontosságú, hogy célzott finanszírozás legyen elkülönítve a megújuló energiaforrások fejlesztésére, különösen a vidéki térségekben. A polgárok egyetértettek abban, hogy a zöld energiáé a jövő. Elengedhetetlennek tartják, hogy anyagi helyzetétől függetlenül minden polgár hozzáférjen ezekhez az energiaforrásokhoz.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Andre, 0 támogató szavazat

„A kisebb vidéki falvakban és városokban a tőke és a fejlesztések hiánya miatt kevés megújuló energiaforrást tudunk igénybe venni.”

Roberts, 1 támogató szavazat

„Nem áll rendelkezésre finanszírozás a fenntartható villamosenergia-termeléshez. Nincs olyan rendszer, amelynek részeként közvetlenül az EU-tól, nem pedig az abszurd követelményeket támogató helyi önkormányzatokon keresztül lehetne finanszírozáshoz jutni.”

4.3. polgári témakör: A hulladék újrafelhasználása

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők hangsúlyozzák, hogy a hulladéklerakók számának csökkentéséhez fontos egy átfogó hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása. Ezt követően az energiát vissza lehetne nyerni a hulladékból. Ilyen például az élelmiszer-hulladékból előállított biogáz.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Laura, 1 támogató szavazat

„Az energia forrására kell összpontosítanunk, előnyben kell részesítenünk a megújuló energiát, és törekednünk kell a hulladék minimalizálására.”

Zeynep, 0 támogató szavazat

„Az EU-ban található hulladéklerakók számának csökkentése érdekében az újrafeldolgozásra és komposztálásra összpontosító, átfogó hulladékgazdálkodási rendszer bevezetését javaslom. Ez a rendszer magában foglalná a vállalkozások és a háztartások számára a hulladékképződés csökkentésére irányuló ösztönzőket, valamint a hulladék lerakókban történő elhelyezésére vonatkozó szigorú szabályozást. Emellett a hulladék energetikai hasznosítását szolgáló innovatív technológiákba való beruházás tovább csökkentheti a hulladéklerakókba kerülő hulladék mennyiségét.”

5. DIMENZIÓ: TÁMOGATÁSOK ÉS SZUBVENCÍÓK

5.1. polgári témakör: Szubvenciók végrehajtása és szigorú normák érvényesítése

A téma ELEMZÉSE

A polgárok szerint a közigazgatási szerveknek normákat és kötelezettségeket kell bevezetniük annak érdekében, hogy környezettudatosabb építkezésre ösztönözzék a lakosságot (például a régi épületek felújítását előmozdító vagy az új épületek építését szabályozó normákat).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Matej, 4 támogató szavazat

„Támogatást kell nyújtani régebbi családi házak szigeteléséhez és megvásárlásához, a megújuló energiaforrások igénybevételével történő átfogó házfelújításokhoz, valamint hatékonyabban kell felhasználni az energiát.”

Monica, 4 támogató szavazat

„A kormányzatok ezenkívül 2030 előtt olyan szigorú városi és építési szabályokat is bevezethetnek, amelyek biztosítják, hogy a régi épületek felújítási munkálatai vagy az újonnan épített házak megfeleljenek bizonyos energiahatékonysági előírásoknak. Olyan szempontok tartozhatnak ide, mint a megfelelő szigetelés, valamint az energiahatékony ablakok, világítási és fűtési rendszerek. Megvalósítható továbbá az intelligens rendszerek kötelező bevezetése az újonnan épített házakban, a zöld épületek esetében pedig kedvezményes díjakat szabhatnak meg.”

5.2. polgári témakör: Felelősebb fogyasztásra ösztönzés**A téma ELEMZÉSE**

A polgárok egy bonus-malus rendszer bevezetését szorgalmazzák az energiahatékonyabb fogyasztás ösztönzésére és a túlzott energiafelhasználás visszaszorítására. Ez különösen úgy valósítható meg, ha egyes termékeket más termékeknél nagyobb mértékben adóztatnak meg (idetartozhatnak például az importált termékek, vagy a régi, környezetszennyező autók használata).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése**Arancha, 1 támogató szavazat**

„Mindannyian elkötelezettek vagyunk a fenntarthatóság és a szénlábnyomunk csökkentése iránt, de felmerül a kérdés, hogy a polgárok hogyan tudják lecserélni környezetszennyező járműveiket, ha ez igen magas költségekkel jár, és szűkös a támogatás?”

Fabio, 2 támogató szavazat

„A gyümölcs- és zöldségtermesztőknek, akik ugyanannyi energiát használnak fel, mint az alkoholtartalmú italok vagy a cigaretták előállítói, kevesebbet kell fizetniük, mert termékük hasznosabb a társadalom számára, míg az olyan termékek, mint a cigaretta és az alkohol, károsnak tekinthetők.”

5.3. polgári témakör: Tudatosabb energiafogyasztásra ösztönző beruházások

A téma ELEMZÉSE

A polgárok hangsúlyozzák, hogy a közigazgatási szerveknek ökológiai kezdeményezésekbe való beruházás révén arra kell ösztönözniük a polgárokat, hogy változtassanak a fogyasztási szokásaikon (például helyezzenek el gyorsítottakat az új társas- és magánházakban, hogy elektromos autók vásárlására készítsék az embereket).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Claude, 5 támogató szavazat

„Jelenleg fontos lenne, hogy az új társas- vagy magánhasználatú ingatlanok építéskor töltőállomásokat alakítsanak ki. A terminálok költségeit a közigazgatási szervek fedezhetik, vagy részben támogatást nyújthatnak kialakításukhoz.”

Jose, 1 támogató szavazat

„Az elektromosautó-vásárlás manapság csapda. A legtöbb ember sehol sem tudja tölteni gépjárművét. Spanyolországban az autók közutakon parkolnak, ami lehetetlenné teszi éjszakai feltöltésüket. Az ilyen típusú járművek hatótávja sok kívánnivalót hagy maga után. A töltés lassú és költséges mind a ráfordított idő, mind a megtett út szempontjából.”

6. DIMENZIÓ: ZÖLD ENERGIA TERMELÉSE ÉS TÁROLÁSA

6.1. polgári témakör: A zöld energia felhasználásának és tárolásának javítása

A téma ELEMZÉSE

A polgárok egyetértettek abban, hogy nagyobb mértékű energiahatékonyság valósítható meg, ha megtanuljuk, hogyan lehet új forrásokból energiát előállítani. Ilyen források lehetnek az elektromos autók (napenergiát átalakító modul elhelyezésével a gépjárművek tetején) vagy a mozgás (például az edzőtermekben előállított energia visszanyerése révén). Azt is kifejtették, hogy költséges és energiaigényes infrastruktúrák létrehozása helyett meg kell

tanulnunk megfelelőbb módon, dematerializált formában tárolni az energiát (például akkumulátorokban).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Léo, 2 támogató szavazat

„Napelemmodulokat kell beépíteni a járművekbe a napsütéses térségekben a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése érdekében.”

Roelof, 4 támogató szavazat

„Az olyan decentralizált tárolási módok, mint például a hidrogén, illetve ammónia alapú energiatárolás, a kinetikus energia vagy az akkumulátorok műszaki és stratégiai szempontból egyaránt megoldást kínálnak (zavar).”

7. DIMENZIÓ: SZOLIDARITÁS

7.1. polgári témakör: Szolidaritás gyakorlása válságreakálásként

A téma ELEMZÉSE

Az ökológiai válságra kollektív választ kell adnunk annak érdekében, hogy az ökológiai kezdeményezések ne csak a lakosság egy részét érintsék, hanem mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. A polgárok egyetértettek abban, hogy az Európai Uniónak és a közigazgatási szerveknek támogatniuk kell a lakosság legszegényebb és legfiatalabb rétegeit, hogy hozzáférhessenek a költségesebb ökológiai kezdeményezésekhez (például fotovoltaiikus panelek telepítését és elektromos autók vásárlását ösztönző támogatások, a diákok villamosenergia-számláinak csökkentése azáltal, hogy az árakat az átlagos háztartásokéhoz igazítják).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Effie, 1 támogató szavazat

„Sok polgár, főleg a legszegényebbek már nem tudnak többet spórolni. Az EU-nak a szegény és közepes méretű háztartások esetében előtérbe kell helyeznie az önálló termelést. Szigorú iránymutatásokat kell bevezetni a tagállamok számára a háztartások saját termelésének előnyben részesítése érdekében.”

Anthony, 7 támogató szavazat

„Az energiahatékonyság részben közösségi és kollektív fellépés kérdése, ezért a hatékonyság és az utólagos átalakítás előmozdítására irányuló lépéseknek együttműködésre kell ösztönözniük a közösségeket csakúgy, mint arra, hogy a polgárok a környezetükön másokat is rávegyenek ilyen lépések megtételére.”

8. DIMENZIÓ: FŰTÉS

8.1. polgári témakör: A fűtési rendszerek hatékonyabb használata

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők szerint fontos a meglévő szabályok megfelelőbb alkalmazása, valamint a fűtésre vonatkozó ajánlások megfogalmazása. Ezzel elkerülhető lenne a fűtési rendszerek nem hatékony használata, utóbbi ugyanis túlfogyasztáshoz vezet (például már számos jogszabály, előírás és ajánlás létezik a fűtési rendszerek használatára vonatkozóan, és segít elkerülni a túlméretezett háztartási készülékeket, a nem elégséges karbantartást, vagy a rendszerek nem megfelelő vezérlését). Ezenkívül szükségesnek tűnik az alacsony energiaigényű fűtési rendszerek (például légtermikus energia, geotermikus energia, biomassa) felújítása.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Alin, 3 támogató szavazat

„A tapasztalatok szerint a túlméretezés, illetve a karbantartás vagy a megfelelő vezérlés hiánya miatt számos fűtési és légkondicionáló rendszert helytelenül használnak. A felhasznált energiától függetlenül gyakran 10-15% energiamegtakarítás érhető el beruházás nélkül. Bár számos eszköz létezik (jogalkotási és normatív eszközök, útmutatók, ajánlások, tanácsok stb.), az alkalmazásuk nem szisztematikus. Alkalmazzuk helyesen ezeket a szabályokat!”

Ana Maria, 4 támogató szavazat

„Energiahatékonyabb besorolású háztartási készülékek. Megújuló energiaforrásokon alapuló fűtési rendszerek: lég- és geotermikus energia, biomassa.”

8.2. polgári témakör: Távfűtési megoldások alkalmazása

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők egyetértenek abban, hogy amennyiben lehetséges, fontos az energiaköltségek és -kiadások csökkentése távfűtési rendszerek létrehozásával. Ez lehetővé tenné egy városnegyed, város vagy nagyobb terület fűtését (például föld alatti csövek fenntartható fűtéshez és hűtéshez, vagy a kazánok hatékony hőszivattyúkra cserélése).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Federico, 9 támogató szavazat

„Lehetőség szerint távfűtési megoldásokat kell alkalmazni.”

Ingrid, 0 támogató szavazat

„A fosszilis tüzelőanyagok elhagyásához először hőszivattyúkra kell áttérni, beleértve a nagyobb radiátoroknak az áramlási hőmérséklet csökkentése érdekében történő használatát és a rendszer vezérlésének javítását. Így 15 000 kWh földgáz alakítható át megfizethető módon 3200 kWh villamos energiává.”

9. DIMENZIÓ: VILÁGÍTÁS

9.1. polgári témakör: A világítási szokások megváltoztatása

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők osztották azt az elképzelést, hogy a középületekben és az magánlakásokban javítani kell az energiahatékonyságot és a világítást. Ez megvalósítható például a lámpák és a világítási rendszerek kialakításának és felhasználásának megváltoztatásával (például az alacsony energiaigényű LED-ek vagy a természetes tetőablakok használatának általánossá tételével). A polgárok megemlézték még például az izzólámpák használatának mellőzését, és az éjszaka is égő lámpák villamosenergia-megtakarítás céljából történő lekapcsolását a nyilvános helyeken.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Ana Maria, 4 támogató szavazat

„A magánlakásokban javítani kell az energiahatékonyságot és a világítást: LED-lámpákat vagy természetes tetőablakokat kell használni.”

Haoyue, 0 támogató szavazat

„Úgy látom, hogy a nyilvános helyeken sokszor nem kapcsolják le a világítást. Mindenkit arra ösztönzők, hogy kapcsolja le éjszakára a lámpákat, és takarítson meg ezáltal villamos energiát.”

10. DIMENZIÓ: KÖRNYEZETBARÁT ÉS A KÖRNYEZETET TISZTELETBEN TARTÓ TEREK

10.1. polgári témakör: A tájkép tisztelete

1. A tájkép tisztelete

A téma ELEMZÉSE

A résztvevők egyetértének abban, hogy továbbra is elő kell segíteni a zöld energia térnyerését. Felvetődött azonban az, hogy mindezt a tájkép megőrzése mellett kell megvalósítani (például a szélturbinák telepítésének általánossá tételével).

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Stefano, 2 támogató szavazat

„Az energetikai átmenet létfontosságú az éghajlatváltozás kezeléséhez. Az energetikai átmenet azonban nem írható elő kötelező jelleggel. Nem kényszeríthetjük ki szél- vagy fotovoltaiikus erőműparkok kialakítását olyan tájakon, ahol a polgárok és a városok nem szívesen látják ezeket az infrastruktúrákat. Alapvető fontosságú az Aarhusi Egyezmény tiszteletben tartása, amelynek az európai országok részes felei (ahogyan maga az Európai Unió is).”

10.2. polgári témakör: Zöld városok

A téma ELEMZÉSE

A polgárok elképzelése szerint több zöldterületet kell kialakítani a városokban a hőmérséklet csökkentéséhez, és ezáltal a globális felmelegedés elleni fellépéshez (egyes városok például úgy döntöttek, hogy sok fát ültetnek, aminek köszönhetően a hőhullámok során néhány fokkal hűvösebben tudták tartani a várost), egyúttal azonban bizonyos helyeket (például a városok használaton kívüli tetőit) is faültetéshez kell kihasználni.

A HOZZÁJÁRULÁSOK szemléltetése

Federico, 9 támogató szavazat

„A városok felmelegedésének és a hűtőberendezések (különösen nyári) használatának csökkentése érdekében drasztikusan csökkenteni kell a beton-/aszfalfelületeket a városi utcákon, és helyettük fűvet és fákat kell ültetni.”

Charline, 0 támogató szavazat

„Szeretnék több zöld zugot látni a városban, hogy legyenek olyan helyek, ahol jobb levegőt szívhat az ember, amelyek elnyelik a szennyezést, és ahová be lehet húzódni a napsütés előtt.”

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Az energiahatékonyság témájával foglalkozó polgári részvételi platform fontos mérföldkő volt a polgárok **többnyelvű online szerepvállalásának** európai szintű lehetővé tételében. Amint azt a fentiekben felvázoltuk, a platform a konzultációs időszak során, azaz 2024. február 15. és május 31. között jelentősen előmozdította **az energiahatékonyság uniós szintű javítására vonatkozó közös jövőkép** megértését. Az online hozzájárulások és a polgári vitacsoport tanácskozásainak ötvözése tartalmasabbá tette a párbeszédet, és biztosította, hogy a végső meglátások kialakítása során sokféle nézőpontot lehessen figyelembe venni.

A szerepvállalási folyamat során kiderült, hogy a résztvevők nézetei **több alapvető dimenzió vonatkozásában is szinte egyöntetűek voltak**. Idetartoznak a következők: tudatosság, az épületek energetikai felújítása, közlekedés és mobilitás, megújuló energia, támogatás és szubvenciók, a zöld energia termelése és tárolása, szolidaritás, fűtés, világítás és zöldterületek. A polgárok hangsúlyozták, hogy **rendszerszintű változtatások** mellett **gyakorlati, közösségvezérelt megoldásokra** van szükség. A főbb felmerült témakörök között szerepel az épületek energetikai felújítására vonatkozó egyszerűsített eljárások szükségessége, a megújuló energiára irányuló közberuházások növelése, valamint az elektromos meghajtású közlekedési infrastruktúra bővítése.

Összefoglalásképpen kijelenthető, hogy ez a konzultáció nemcsak az európai polgárok ötleteinek és javaslatainak széles körét ölelte fel, hanem **megerősítette azt is, hogy az energiahatékonyság egységes, cselekvésorientált megközelítést igényel**. Nyilvánvaló, hogy bár a technológiai fejlődés és a szabályozási keretek kulcsfontosságúak a résztvevők számára, a polgárok folyamatokba történő bevonása és szerepvállalása továbbra is nélkülözhetetlen a hosszú távú fenntarthatósági célok eléréséhez.

Fontos kiemelni, hogy a fent ismertetett eredmények nem tekinthetők reprezentatívnak. Ugyanakkor egyrészt **új ötleteket** vetnek fel, másrészt **általános betekintést engednek a polgárok prioritásaiba**. Európa igyekszik előrelépést elérni az energiahatékonyság területén, így ezek a meglátások fontos szerepet játszhatnak olyan szakpolitikák kialakításában, amelyek nemcsak eredményesek, hanem **a nyilvánosság által is széles körben támogatottak**. Ez pedig biztosíthatná, hogy az energiahatékonyabb Európára való átállás inkluzív, és egyben fenntartható is legyen.